

BİRDEN FAZLA SÜRNÜMEREREDİŞ VARLIĞINDA MULTİDİSİPLİNER TEDAVİ YAKLAŞIMI: BİR OLGU SUNUMU

Multidisciplinary Treatment Approach in Existence of Multiple Supernumerary Teeth:
A Case Report

Dt. Erçin ŞEBEROL*
Dt. Ayçin ŞAHİN***

Dt. Sıla ŞAHİN**
Doç. Dr. Nurhan ÖZALP****

Prof. Dr. Hatice GÖKALP*****

ABSTRACT

Supernumerary teeth are developmental disturbance occurring during odontogenesis, which leads to the formation of excessive number of teeth. Their most common site of occurrence is the maxillary anterior region and these are called 'mesiodens'. In this case report management of 1 erupted mesiodens and 2 impacted supernumerary teeth with its multidisciplinary approach is described. A 12-year-old male non-syndromic patient consulted to the pediatric department with a complaint of irregularity in his anterior region. As a result of radiographical and clinical examination, 3 supernumerary teeth were seen. One of these teeth was erupted and the other two were impacted in the maxillary anterior region. Because of these supernumerary teeth maxillary right central incisor was impacted a multidisciplinary approach was adopted for the treatment. Impacted supernumerary teeth and erupted mesiodens were surgically extracted, which helped the impacted tooth to erupt. After the tooth eruption, it was placed to correct position with the help of orthodontic treatment.

Keywords: Multiple Supernumerary Teeth, Mesiodens, Multidisciplinary Approach

ÖZET

Sürnumerer dişler odontogenezis sırasında meydana gelen bir gelişimsel rahatsızlıktır ve normal olarak ağızda bulunan dişlerin dışındaki fazladan dişlerdir. Bu dişler genellikle maksiller

orta hatta yer alır ve "mesiodens" olarak adlandırılır. Bu olgu sunumunda tek bir hastada görülen 1 sürmüş mesiodens, 2 gömülü sürnumerer dişin multidisipliner yaklaşımla tedavisi bildirilmiştir. 12 yaşındaki herhangi bir sendromal hastalığı bulunmayan erkek hasta üst çene ön bölge dişlerindeki düzensizlik şikayeti ile kliniğimize başvurmuştur. Yapılan klinik ve radyografik muayeneler sonrasında 3 adet sürnumerer diş tespit edilmiştir. Bu dişlerden biri sürmüş olarak, diğer ikisinin ise üst çene ön bölgede gömülü olarak bulunduğu, bu sürnumerer dişler sebebiyle sağ santral dişin süremediği belirlenmiştir. Gömülü olan sürnumerer dişler ve sürmüş olan mesiodens cerrahi olarak çıkarılmış, sürememiş olan santral diş sürmüştür. Sürmeyi takiben ortodontik tedavi ile diş yerine konumlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Birden Fazla Süpnumerer Diş, Meziodens, Multidisipliner Yaklaşım

GİRİŞ

Dişlerdeki sayı anomalileri dişlerin oluşumlarının başlangıcında veya diş gelişimi esnasında ortaya çıkabilmektedir. Genetik faktörlerin yanı sıra fazla veya eksik dişler, dental laminanın fiziksel olarak bozulması, aşırı aktivitesi veya ektomezenşimal hücreler tarafından dental lamina indüksiyonundaki aksaklıklar gibi

* Dt., Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti Anabilim Dalı.

** Dt., Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı.

*** Dt., Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı.

**** Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti Anabilim Dalı.

***** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı.

etiyojik sebeplerle de ortaya çıkabildikleri düşünülmektedir (1).

Sürnumerer dişler normal olarak ağızda bulunan dişlerin dışındaki fazladan dişlerdir. Bunlar bir veya birden fazla, sürmüş veya gömülü, tek taraflı veya çift taraflı, diş benzeri veya rudimenter olarak bulunabilir (2). Bu dişler en sık olarak maksiller orta hatta yer alır ve "mesiodens" olarak adlandırılır (3). Sürnumerer dişler bu bölgenin yanı sıra maksiller molar dişlerin distalinde ve mandibuler premolar bölgede yer alabilmektedir (4). Sürnumerer dişler yaklaşık olarak her 100 kişiden 1'inde bulunmaktadır. Maksillada görülme sıklığı mandibulaya göre 8 kat daha fazladır (5).

Birden fazla sayıda Sürnumerer diş çeşitli sendromlarda sıklıkla görülmektedir. Bu sendromlardan en sık karşımıza çıkanlar Kleido-Kranial displazi, Down sendromu ve Gardner sendromudur (6). Bunlar dışındaki bazı sendromlarda da multiple sürnumerer dişler gözlenebilmektedir. Herhangi bir sendrom veya hastalık ile bağlantısı bulunmayan multiple sürnumerer dişlerin yaygınlıkları daha azdır (7). Daimi dişlenme döneminde sürnumerer dişlerin prevalansı ile ilgili yapılan az sayıdaki çalışmada görülme sıklığı %0.15-%3.8 arasındadır (8). Multiple sürnumerer dişlerin prevalansı ile ilgili olarak ise Scheiner (9) %11.1'lik bir oran belirlerken, Asaomi (10) bu oranı %1, Arx (11) ise bu oranın %2 olduğunu belirtmiştir. Bu oranlardaki farklılık farklı toplumlarda yapılmış çalışmalar olması sebebi dışında multiple sürnumerer tanımının farklı araştırmacıların farklı sayılar ile yapmasından kaynaklanmaktadır.

Mesiodens ile ilişkili olarak en sık karşılaşılan problemler; bulunduğu bölgenin gelişiminde gecikme ve büyüme doğrultusunda sapmalar, süt dişlerinin normalden uzun süre retansiyonu, daimi dişlerin gömülü kalması veya geç sürmesi, anormal kök gelişimi veya dilaserasyon ve diastema oluşumudur. Daha az sıklıkla rastlanılan problemler ise komşu dişte kök rezorbsiyonu, sürnumerer dişin nazal yönde sürmesi, dentigeröz kist veya primordial kist oluşumudur (6).

Bu olgu sunumunda herhangi bir sendromal rahatsızlığı bulunmayan hastanın üst çene

ön bölgedeki birden fazla sürnumerer dişin multidisipliner yaklaşımla tedavisi sunulmuştur.

OLGU SUNUMU

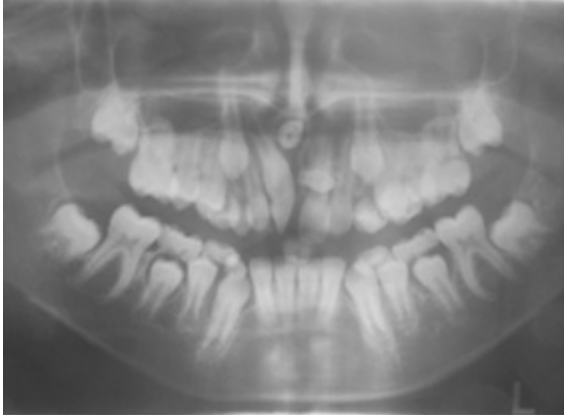
Üst çene ön bölgede fazla diş bulunması şikayeti ile Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti Anabilim Dalı Kliniği'ne başvuran 12 yaşındaki erkek hasta klinik olarak incelendiğinde; hastanın maksiller ön bölgesinde 1 adet sürmüş rudimenter mesiodensi olduğu, maksiller sağ lateral dişin labiale pozisyonlandığı, posterior çapraz kapanış varlığı, premolar dişlerin sürmek üzere ağızdaki konumlarını almaya başladığı gözlenmiştir (Resim 1.1).

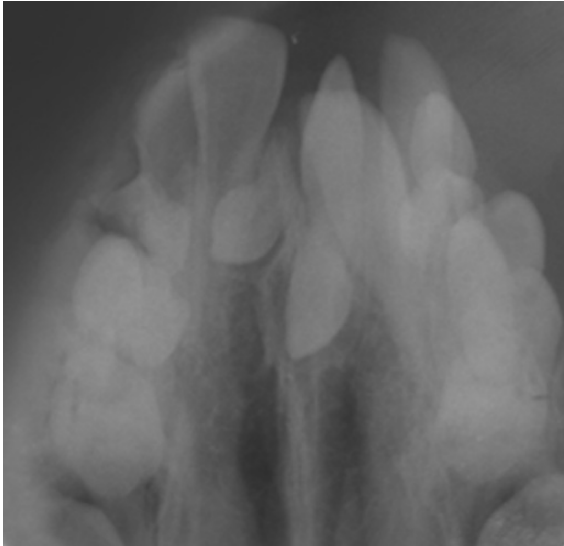
Resim 1.1: Hastanın üç çene ağız içi görüntüsü.

Hastadan alınan panoramik ve oklüzal radyografilerde; maksiller sağ santral dişin gömülü olduğu, sürmüş olan mesiodensin yanı sıra maksiller anterior bölgede 2 adet gömülü sürnumerer bulunduğu, bu gömülü mesiodenslerden birisinin nazal tabanda horizontal olarak konumlandığı, diğersinin ise sol santral diş hizasında konumlandığı, premolar dişlerin kök gelişimlerinin 2/3'üne ulaştığı, sağ alt daimi kanin dişinin de sürmekte olduğu gözlenmiştir (Resim 2.1) (Resim 2.2).

Maksiller sağ santral dişin sürmesini sağlamak ve hastanın posterior çapraz kapanışının tedavisi amacıyla multidisipliner bir yaklaşımla hastanın tedavilerinin gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Resim 2.1: Hastanın panoramik radyografisi.

Resim 2.2: Hastanın üç çene oklüzal radyografisi.

Öncelikle hastanın maksiler ve mandibuler süt molar dişleri ile sağ alt süt kanin dişinin çekimleri bir haftalık aralıklar ile ilk hafta sağ yarım çenelerdeki çekimler, 1 hafta sonra ise sol yarım çenelerdeki çekimler gerçekleştirilmiştir.

Süt dişlerinin çekimlerinin tamamlanmasından sonra çekim bölgelerinin iyileşmesini takiben sürmüş mesiodensin ve gömülü sürnumerer dişlerin çekimlerinin tek seansta yapılmasına karar verilmiştir.

Çekim bölgelerinin iyileşmesini takiben maksiler anterior bölgeye lokal infiltrasyon anestezisi ve palatinal bölge için ise N. Nazopalatinus anestezisi gerçekleştirildi. Anestezi uygulamasını takiben maksiller anterior labial

bölgeden daha önceden belirlenen sınırlar doğrultusunda serbest diş eti insizyonu ile mukoperiosteal flep uygulaması gerçekleştirildi. Flep uygulamasını takiben sürmüş olan mesiodensin çekimi gerçekleştirildi.

Öncelikle anestezi işlemini takiben sürmüş olan mesiodens çekildi. Sürmüş mesiodensin çekimini takiben nazal tabana yakın ve palatinal tarafta gömülü olan sürnumerer dişlerin çekimi gerçekleştirildi. Çekimlerden sonra cerrahi işlemler tamamlandı (Resim 3.1.) (Resim 3.2.).

Resim 3.1: Cerrahi operasyon sonrasında hastanın üst çene görüntüsü.

Resim 3.2: Çekimi gerçekleştirilen sürnumerer dişlerin görüntüsü.

Cerrahi işlemden 1 hafta sonra hasta kontrole çağırıldı ve suturların alındı. Hasta 1 ay sonra kontrol amacıyla çağırıldığında sürnumerer dişler ile yakın komşuluktaki gömülü maksiller santral dişin normal doğrultusunda olmasa da sürmeye başladığı gözlemlendi.

Maksiller sağ santral dişin normal konumuna pozisyonlandırılması ve mevcut posterior çapraz kapanışın tedavisi amacıyla ortodontik tedavi uygulanmasına karar verildi.

Maksiller transversal darlığı tedavi etmek için hızlı üst çene genişlemesi yapıldı. Bu amaçla McNamara tipi ekspansiyon apareyi kullanıldı (Resim 4-2). McNamara tipi ekspansiyon apareyinin yapısında yer alan vida günde iki defa -sabah ve akşam olmak üzere- 1/4 tur açıldı. Genişletme protokolüne iki hafta süreyle devam edildi. Maksiller darlık çözüldükten sonra, apareyin molar dişler bölgesine yerleştirilen tüpler yardımıyla oksipital headgear uygulandı. Ekspansiyon tedavisi sonlandıktan hemen sonra 3 ay süreyle aynı aparey ve yavaş ekspansiyon protokolü uygulandı. Daha sonra sabit ortodontik tedaviye geçildi.

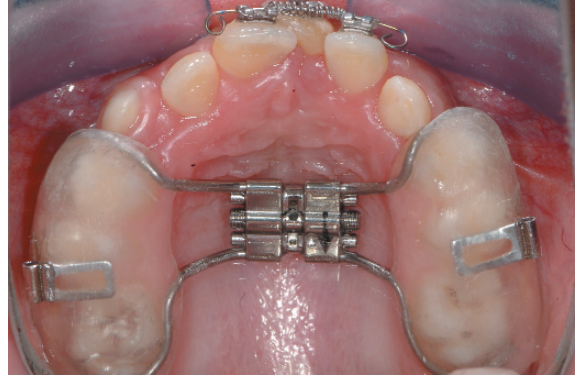

Resim 4.1: Gömülü olan santral dişin sürmesi

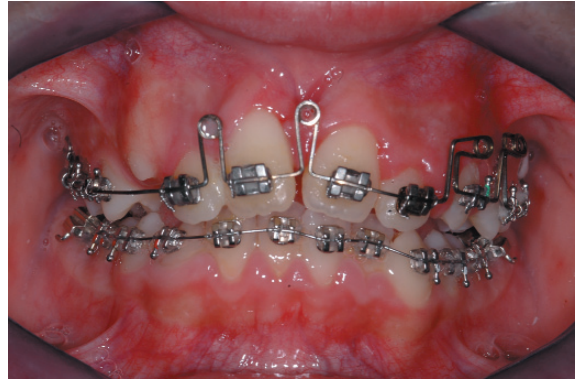
TARTIŞMA

Sürnumerer dişlerin erken tespiti ve tedavisi gelişmekte olan oklüzyonun sağlığı açısından önemlidir. Erken müdahale yapılmayan durumlarda ilgili komşu dişlerde sürme anomalileri, bölgede kistik formasyonlar gibi durumlar oluşabilir. Bu sebeple gecikmiş daimi diş sürmesi, sürnumerer dişlerle ilişkili olabilecek sendromların varlığında klinik muayene ile bir-

likte dikkatli bir radyografik değerlendirilmenin yapılması önemlidir (12).

Resim 4.2: Üst çene genişletmesi için kullanılan headgear tüpü ilaveli apareyin ağız içi görüntüsü.

Resim 5: Sabit tedavi sırasında dişlerin görüntüsü.

Gömülü haldeki sürnumerer dişlerin çekimi her vakanın tedavisi için zorunlu değildir. Sürme anomalileri, kök rezorbsiyonların oluşması, komşu dişlere baskı ve kistik formasyonların gerçekleşmesi gibi durumların gözlenmediği vakalarda bu gömülü sürnumerer dişlerin çekimi yapılmadan düzenli takip edilmesi de kabul gören bir yaklaşımdır. Bu noktada hastanın tam uyumu ve düzenli kontrolü olmazsa olmaz bir faktördür. Bu vakada daimi santral dişin sürnumerer dişlerin varlığına bağlı olarak sürememiş olması nedeniyle gömülü sürnumerer dişlerin çekimi yapılmıştır.

Sürnumerer dişler şekil, boyut ve morfolojik özelliklerine göre sınıflandırılabilir (2). Bu olgu sunumu hem sürmüş hem gömülü, hem konik şekilli hem de diş benzeri morfolojiye sahip birden fazla sürnumerer dişin bulunduğu bir hastanın multidisipliner tedavisini içermesi açısından önemlidir.

KAYNAKLAR

1- McDonald RE, Avery DR. Dentistry for children and adolescent. 7th ed. St Louis: CV Mosby Co; 1999

2- Shrivatsan P, Aravinda Babu N. Mesiodens with an unusual morphology and multiple impacted supernumerary teeth in a non-syndromic patient Indian J Dent Res, 2007;18:138-140.

3- Nazif MM, Ruffalo RC, Zullo T: Impacted supernumerary teeth: a survey of 50 cases. J Am Dent Assoc 1983;106:201-4.

4- Casamassimo PS, Christensen JR, Fields HW, Examination, Diagnosis and Treatment Planning in Pinkham JR, Casamassimo PS, Fields HW, Mc Tique DJ, Nowak A: Pediatric Dentistry. Infancy through adolescence, Saunders Co., Philadelphia, 1994.

5- Stafne, EG. Oral Roentgenographic Diagnosis, 2nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders, 1963.p. 21-24.

6- Barren MV. Surgical treatment of an unerupted supernumerary tooth attached to an

unerupted permanent incisor. Pediatr Dent. 1983; 5:83-4.

7- Yusof WZ. Non syndrome multiple supernumerary teeth: literature review. J Can Dent Assoc 1990;56:147-149.

8 -Açıköz A, Açıköz G, Tunga U, Otan F. Characteristics and prevalence of non-syndrome multiple supernumerary teeth: a retrospective study. Dentomaxillofac Radiol 2006;35:185-190.

9- Scheiner MA, Sampson WJ. Supernumerary teeth: a review of the literature and four case reports. Aus Dent J 1997;42:160-165.

10- Asaumi JI, Shibata Y, Yanagi Y. Radiographic examination of mesiodens and their associated complications. Dentomaxillofac Radiol 2004; 33:125-127.

11- Arx T. Anterior maxillary supernumerary teeth: a clinical and radiographic study. Aus Dent J 1992;37: 189-195.

12- Primosch, R.E. Anterior supernumerary teeth-assessment and surgical intervention in children. Pediatr Dent 1981;3:204-15.

Yazışma Adresi:

*Dt. Erçin ŞEBORAL
Ankara Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi
Pedodonti Anabilim Dalı
06500 - Beşevler / ANKARA
Tel: +90 312 296 56 70
Faks: +90 312 21 39 54
e-posta: ercseberol@hotmail.com*